

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το νομοσχέδιο «Ο
περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα
(Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2020»**

Παρόντες:

Γιώργος Λουκαΐδης, πρόεδρος	Ευανθία Σάββα
Χαράλαμπος Θεοπέμπτου	Χρίστος Ορφανίδης
Ελένη Σταύρου	Ρούλα Γεωργιάδου
Σάββια Ορφανίδου	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος εξέτασε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε τέσσερις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 27 Ιανουαρίου και στις 3, 10 και 17 Φεβρουαρίου 2021. Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων αυτών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής εκπρόσωποι του Τμήματος Περιβάλλοντος του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος και της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμου, ώστε να επιτευχθεί ορθότερη εναρμόνιση με τις διατάξεις της «Οδηγίας 2011/92/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13^{ης} Δεκεμβρίου 2011 για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημόσιων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον» όπως τροποποιήθηκε από την «Οδηγία 2014/52/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16^{ης} Απριλίου 2014 για την τροποποίηση της Οδηγίας 2011/92/ΕΕ σχετικά με την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημόσιων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον».

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν στην επιτροπή, η εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας με τις διατάξεις της Οδηγίας 2011/92/ΕΕ επιτεύχθηκε μέσω της θέσπισης του περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμου του

2018. Λόγω όμως της διαπίστωσης ελλιπούς συμμόρφωσης με τις διατάξεις της εν λόγω Οδηγίας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, κρίθηκε αναγκαία η κατάθεση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου στη βάση των λεπτομερειών μη συμμόρφωσης, όπως αναλύονται στην παράβαση 2020/203 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με σκοπό την πλήρη εναρμόνιση με τις διατάξεις της.

Σημειώνεται ότι, παρ' όλο που λόγω του εναρμονιστικού χαρακτήρα του νομοσχεδίου κρίθηκε ότι δεν ήταν αναγκαίο να κληθούν και να παρευρεθούν στην επιτροπή οποιοδήποτε άλλοι φορείς εκτός από εκπροσώπους του αρμόδιου υπουργείου και της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, η επιτροπή προώθησε το κείμενο του νομοσχεδίου στις περιβαλλοντικές οργανώσεις με σκοπό την κατάθεση τυχόν απόψεών τους επί των προνοιών του.

Συναφώς, η Ομοσπονδία Περιβαλλοντικών Οργανώσεων Κύπρου, μέσω γραπτού υπομνήματος, σημείωσε ότι συμφωνεί με τις πρόνοιες του νομοσχεδίου και, παράλληλα, κατέθεσε εισηγήσεις για περαιτέρω τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας, υποστηρίζοντας ότι με αυτές επιτυγχάνεται ευθυγράμμιση της ισχύουσας νομοθεσίας με σχετικές παρατηρήσεις και εισηγήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην «Επισκόπηση της Εφαρμογής της Περιβαλλοντικής Νομοθεσίας της ΕΕ στην Κύπρο», ημερομηνίας 3 Φεβρουαρίου 2017 και 4 Απριλίου 2019, καθώς και στο δελτίο τύπου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ημερομηνίας 14 Μαΐου 2020, με θέμα «Δέσμη παραβάσεων Μαΐου: κυριότερες αποφάσεις».

Ειδικότερα, η Ομοσπονδία Περιβαλλοντικών Οργανώσεων Κύπρου εισηγήθηκε την τροποποίηση του νομοσχεδίου με την εισαγωγή νέων προνοιών, έτσι ώστε να ισχύουν τα ακόλουθα:

1. Να καταστεί υποχρεωτική η ανάρτηση σε ηλεκτρονική μορφή των πολεοδομικών αδειών και αδειών οικοδομής όλων των έργων που υποβάλλονται σε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων στο Αρχείο Έργων του Τμήματος Περιβάλλοντος,

που βρίσκεται αναρτημένο στην ιστοσελίδα του τμήματος, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η άμεση και εύκολη πρόσβαση του ενδιαφερόμενου κοινού στις τελικές αποφάσεις της πολεοδομικής και οικοδομικής αρχής, καθώς και η ολοκληρωμένη αξιολόγηση των σωρευτικών επιπτώσεων ενός έργου σε συνδυασμό με άλλα έργα που χωροθετούνται στην ίδια περιοχή και δύναται να επιφέρουν σημαντικές επιπτώσεις.

2. Να διασαφηνιστεί ότι η ομάδα ειδικών στην οποία ανατίθεται η αξιολόγηση ενός ή περισσότερων εξειδικευμένων τμημάτων μιας μελέτης στα πλαίσια διενέργειας ειδικής οικολογικής αξιολόγησης (δέουσας εκτίμησης επιπτώσεων στο περιβάλλον) λειτουργεί ως συλλογικό διοικητικό όργανο δυνάμει των διατάξεων του περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου, ώστε να διασφαλίζεται η διαφάνεια των αποφάσεων σε όλα τα στάδια της διαδικασίας και οι αποφάσεις που θα λαμβάνονται να στηρίζονται στις θεμελιώδεις αρχές της πρόληψης και της προφύλαξης.
3. Το ενδιαφερόμενο κοινό να καλείται, να παρίσταται και να εκφράζει απόψεις σε συνεδρία της Επιτροπής Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον κατά την οποία εξετάζεται και αξιολογείται έργο, σε περίπτωση που το ίδιο ζητήσει την εκπροσώπησή του σε αυτήν, υπό συγκεκριμένους όρους και προϋποθέσεις.

Το Κυπριακό Ίδρυμα Προστασίας του Περιβάλλοντος (Terra Cyprica), με γραπτό υπόμνημά του προς την επιτροπή, εισηγήθηκε τη συμπερίληψη και των αγαθοεργών ιδρυμάτων στα νομικά πρόσωπα που μαζί με τα φυσικά πρόσωπα έχουν δικαίωμα άσκησης προσφυγής κατά απόφασης, πράξης ή παράλειψης της περιβαλλοντικής αρχής ή αναφορικά με τη συμμετοχή του κοινού. Όπως επισημαίνεται στο εν λόγω υπόμνημα, με τον τρόπο αυτό παρέχεται δικαίωμα πρόσβασης στη δικαιοσύνη όλων των νομικών προσώπων που δραστηριοποιούνται στην Κυπριακή Δημοκρατία και κατ' επέκταση επιτυγχάνεται η ορθή ενσωμάτωση της Οδηγίας στο εθνικό δίκαιο.

Σημειώνεται επίσης ότι απόψεις επί των προνοιών του νομοσχεδίου κατατέθηκαν και από την επιτροπή περιβάλλοντος του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου. Ειδικότερα, σε γραπτό υπόμνημα προς την επιτροπή επισημαίνεται η ανάγκη τροποποίησης της προτεινόμενης με το νομοσχέδιο πρόνοιας με την οποία παρέχεται η δυνατότητα σε οποιοδήποτε πρόσωπο να υποβάλει ερωτήματα στην περιβαλλοντική αρχή εντός δεκαπέντε ημερών από τη δημοσίευση γνωστοποίησης ετοιμασίας μελέτης εκτίμησης των επιπτώσεων στο περιβάλλον και των σχετικών πληροφοριών για προτεινόμενη ανάπτυξη, ώστε να καθοριστεί συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα εντός του οποίου η περιβαλλοντική αρχή θα υποχρεούται να απαντήσει στα εν λόγω ερωτήματα. Όπως αναφέρεται, η προτεινόμενη τροποποίηση δε θα έχει κανένα αποτέλεσμα, αν η περιβαλλοντική αρχή δεν απαντήσει εντός σύντομου χρονικού διαστήματος στο πρόσωπο που θα υποβάλει ερώτημα, το οποίο πρέπει εντός τριάντα ημερών από την ημερομηνία δημοσίευσης γνωστοποίησης της προτεινόμενης ανάπτυξης να υποβάλει απόψεις/παραστάσεις αναφορικά με τις επιπτώσεις που το έργο ενδέχεται να επιφέρει στο περιβάλλον. Η εν λόγω απάντηση της περιβαλλοντικής αρχής στα σχετικά ερωτήματα, όπως επισημαίνεται, θα διευκολύνει τη διαμόρφωση των υπό αναφορά απόψεων/παραστάσεων, οι οποίες σε κάθε περίπτωση πρέπει να υποβληθούν εντός της καθορισμένης προθεσμίας των τριάντα ημερών.

Το Τμήμα Περιβάλλοντος, σχολιάζοντας τις θέσεις της Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών Οργανώσεων Κύπρου, σε γραπτό υπόμνημά του προς την επιτροπή επισήμανε, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

1. Η ανάρτηση σε ηλεκτρονική μορφή των πολεοδομικών αδειών για τα έργα που εμπíπτουν στις διατάξεις της υπό τροποποίηση βασικής νομοθεσίας ήδη εφαρμόζεται σε συνεργασία και συνεννόηση με τις πολεοδομικές αρχές. Η άδεια οικοδομής δεν προσφέρει περιβαλλοντική πληροφόρηση για τα έργα για τα οποία χορηγείται και πολεοδομική άδεια, ενώ ο διοικητικός φόρτος που θα προσδώσει στο

Τμήμα Περιβάλλοντος η ανάρτηση και της άδειας οικοδομής θα είναι τεράστιος. Η ανάρτηση της εν λόγω άδειας σε ηλεκτρονική μορφή εξυπηρετεί μόνο στην περίπτωση έργων για τα οποία δε χορηγείται πολεοδομική άδεια, κάτι το οποίο ήδη εφαρμόζεται.

2. Οι διατάξεις δέουσας εκτίμησης των επιπτώσεων στο περιβάλλον που περιλαμβάνονται στην υπό τροποποίηση βασική νομοθεσία υιοθετούν τη σχετική Οδηγία και ως εκ τούτου δεν έτυχαν σχολιασμού εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η εισήγηση της Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών Οργανώσεων Κύπρου αφορά διαφορετική προσέγγιση, η οποία αναθέτει τη διαδικασία της δέουσας εκτίμησης επιπτώσεων στο περιβάλλον στην επιστημονική επιτροπή που συστήνεται με βάση τις διατάξεις του περί Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και της Άγριας Ζωής Νόμου, δημιουργώντας έτσι επιπρόσθετες διαδικασίες. Στόχος του τμήματος είναι όπως η διαδικασία αυτή γίνεται με όσο το δυνατόν λιγότερο διοικητικό φόρτο, γι' αυτό και το Τμήμα Περιβάλλοντος θα εξετάσει το θέμα και θα επανέλθει με εναλλακτικές επιλογές.
3. Σε σχέση με την εισήγηση για συμμετοχή του ενδιαφερόμενου κοινού σε συνεδρίες της Επιτροπής Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον, επισημαίνεται ότι στην υπό τροποποίηση βασική νομοθεσία περιλαμβάνεται αριθμός διατάξεων που παρέχει στο ενδιαφερόμενο κοινό τη δυνατότητα να ενημερωθεί και να καταθέσει απόψεις σε διάφορα στάδια. Ο ρόλος και οι αρμοδιότητες της επιτροπής είναι διαφορετικά, καθαρά τεχνικής φύσης και συμβουλευτικά προς την περιβαλλοντική αρχή. Σε περίπτωση υιοθέτησης της συγκεκριμένης εισήγησης, αυτή αναμένεται να έχει σοβαρό αρνητικό αντίκτυπο στον συνολικό χρόνο αξιολόγησης του έργου, χωρίς να προσδίδει οποιοδήποτε πρόσθετο όφελος.

Επιπρόσθετα, το Τμήμα Περιβάλλοντος ενημέρωσε γραπτώς την επιτροπή ότι συμφωνεί με τις εισηγήσεις που υποβλήθηκαν τόσο από το Κυπριακό Ίδρυμα

Προστασίας του Περιβάλλοντος (Terra Cypria) όσο και από την επιτροπή περιβάλλοντος του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου για τροποποίηση του κειμένου του νομοσχεδίου. Ειδικότερα, σε σχέση με την εισήγηση της επιτροπής περιβάλλοντος του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου και με σκοπό τη διευκόλυνση προσώπου που θα υποβάλει ερωτήσεις στην περιβαλλοντική αρχή να διαμορφώσει απόψεις/παρατηρήσεις μετά τη λήψη σχετικής απάντησης εντός επαρκούς χρόνου, το Τμήμα Περιβάλλοντος εισηγήθηκε τη μείωση της προθεσμίας υποβολής ερωτημάτων από δεκαπέντε μέρες σε δέκα και τον καθορισμό δεκαήμερης προθεσμίας απάντησης σε αυτά από την περιβαλλοντική αρχή.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος αποφάσισε όπως επιφέρει στο κείμενο του νομοσχεδίου τις ακόλουθες τροποποιήσεις:

1. Την τροποποίηση της πρόνοιας του νομοσχεδίου σύμφωνα με την οποία οι ενδιαφερόμενες αρχές μπορούν να υποβάλουν στην περιβαλλοντική αρχή τις τεκμηριωμένες απόψεις και παρατηρήσεις τους αναφορικά με τις πιθανές επιπτώσεις στο περιβάλλον από προτεινόμενο έργο του Δεύτερου Παραρτήματος της υπό τροποποίηση βασικής νομοθεσίας εντός είκοσι ημερών από την ημερομηνία παραλαβής σχετικού σημειώματος και σχετικών πληροφοριών για το προτεινόμενο έργο, ώστε να καθοριστεί ότι η εν λόγω προθεσμία αφορά σε είκοσι εργάσιμες ημέρες.
2. Την προσθήκη πρόνοιας με την οποία να καλείται το ενδιαφερόμενο κοινό να παραστεί και να εκφράσει απόψεις σε συνεδρία της Επιτροπής Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον κατά την οποία εξετάζεται και αξιολογείται προτεινόμενο έργο, σε περίπτωση που το ίδιο ζητήσει την εκπροσώπησή του σε αυτή.
3. Την εισαγωγή πρόνοιας σύμφωνα με την οποία καθίσταται υποχρεωτική η τήρηση συνοπτικών πρακτικών από λειτουργό του Τμήματος Περιβάλλοντος στο στάδιο της αξιολόγησης ενός ή περισσότερων εξειδικευμένων τμημάτων μιας μελέτης

εκτίμησης επιπτώσεων στο περιβάλλον από ομάδα ειδικών, τα οποία θα τίθενται στη διάθεση του κοινού σε έντυπη μορφή και σε ηλεκτρονική μορφή σε διακριτό τμήμα της ιστοσελίδας του τμήματος.

4. Την τροποποίηση της πρόνοιας σύμφωνα με την οποία παρέχεται προθεσμία δεκαπέντε ημερών από την ημερομηνία της δημοσίευσης γνωστοποίησης της προτεινόμενης ανάπτυξης για υποβολή ερωτημάτων από οποιοδήποτε πρόσωπο, ώστε αυτή να μειωθεί στις δέκα μέρες και παράλληλα να καθοριστεί προθεσμία δέκα ημερών από την ημερομηνία υποβολής των εν λόγω ερωτημάτων για απάντησή τους από την περιβαλλοντική αρχή.
5. Την τροποποίηση της πρόνοιας του νομοσχεδίου στην οποία καθορίζονται τα νομικά πρόσωπα τα οποία έχουν δικαίωμα άσκησης προσφυγής κατά απόφασης, πράξης ή παράλειψης της περιβαλλοντικής αρχής ή αναφορικά με τη συμμετοχή του κοινού, ώστε, πέραν των εταιρειών και των σωματείων, ιδρυμάτων, ομοσπονδιών ή ενώσεων, να συμπεριληφθούν και τα αγαθοεργά ιδρύματα.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, ομόφωνα εισηγείται στην ολομέλεια του σώματος την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο.

1^η Μαρτίου 2021

Αρ. Φακ. 23.01.061.206-2020
TK/AB/NX